

a hírlapírók egyesülete, de még talán alei und pulver is, rendet csinálni. —

— Ünnepejünk. Szept. 19-én lesz K o s u t h Lajos születésének 80-ik évfordulója. Ezt a napot az ország minden részében meg fogják ünnepelni. A budapesti függetlenségi körök már készültnek reá. Reméljük, a vidékiek sem fognak hátramaradni.

K o s u t h Lajos virágzó egészségnek örvend. Megemlíti egyúttal, hogy közelebb levelet intézett Szana Tamáshoz, a Petőfy-társaság titkárához, mely levél irodalmi viszonyiakkal foglalkozik.

— Nesze semmi... A kisebb államhivatalnokok régen panaszkodnak már az őket fenyegető nyomorról. Most már „segítve” van rajtuk. A kormány főleheltem lakbérilletményeket naponként — 7 krral. — Csátározások folynak a besnyák fölkelőkkel, melyekben rendszeresen csapatok gyűznek. — Egyiptomban nem változik a helyzet. — Mindkét fél erősítgeti csapatait. Most már várható a döntő ütközetek. — Varsót a kormány erődtíteni akarja.

Dalárdánk Szatmáron.

Szatmár, szept. 3.

Még él emlékünkből a csak pár nappal ezelőtt tartott országos dalárünnepély alkalmával irántunk öszinte szives vendégszeretete Debreczen város közönségének; még ma is cseng füleinkbe az üdvözlés, mely oly édes, s oly jól esik, hogy sem leírni, sem kimondani, csak érezni lehet.

Mondom, még ki sem cseveggettünk magunkat itthon levő családunk körében azon boldog halandók, kik szives vendégszeretettel élveztek, már egy új, egy nem várt meglepetés híre tartja izgatottságban városunk apraját-nagyját, Debreczen város közönsége részéről, hogy öszintén szólva, könyezünk örömlünkben.

Jertek tehát kedves testvérek, derék debreczeniek, legyetek vendégeink, mi örömaposze várjuk ezen — talán meg sem érdemelt kitüntetés. Jertek legyetek vendégeink; ez oly jutalom, melynél nagyobbat nem képzelhetünk. — Szent lesz a nap, melyben lábaitok érintendik határunkat, kedves dalár-testvéreink!

Hogy pedig szerkesztő ur is szerzen információt városunk közhangulatáról, ime elmondok egyet-mást, ha szives lesz becses lapja közelebbi számára alábbi ohajunkat tornába önteni és dalártestvéreinkkel, valamint becses lapjának olvasó közönségével tudatni, mint olyat, mely városunk nagyobb részének hő véleménye és óhaja.

Szatmár város önk. tüzoltó testülete mit azt a szétküldött meghívó is mutatja, folyó hó 24 én tartandja zászlószentelési ünnepélyét. Oly ünnepélyt, melyhez évek óta készülnek s mely fényben és pompában páratlan lesz a maga nemében. — Ez ünnepélyre tudunkkal a debreczeni dalárda, mint dalárdánk szives házi gazdája egyenként és összesen meghívott.

Most azonban, fentebb említett, s valóban meglepő hír vétele óta lázas tevékenységet fejt ki tüzoltó testületünk, hogy debreczeni vendégeink inopzans megjelenésükkel ünnepélyünknek fényét emeljék. Mint halljuk küldöttégg küldöttséget ér a helybeli dalárda elnökénél meggyőződést szerezni, jövetelekről. A választmány, a parancsnokság, általában az ünnepélyt rendező testület oly egyhangulag, oly szívesen, s eszedezve kéri a dalárdát, működjön oda, miszerint zászlószentelési ünnepélyünk fényét emelve e hó 24-én érkezzenek kedves vendégeink városunkba. Mi, tüzoltó testület oly tiszta szívet várunk és fogadjuk őket bármikor, de felette örülünk akkor, mikor városunk úgy is ünnepeket ül, s egyúttal zászlókat is megszentelve a dalárdával egyszerre kiálthatjuk: Isten hozott kedves vendégünk Isten hozott daláregylet, Isten hozott tüzoltó bajtársaink!!

Vendégei lesztek a tüzoltóknak; vendégei lesztek szerény dalárdánknak.

Adja az ég, hogy derék debreczeni testvéreink határozata öszszévájon önk. tüzoltó egylettünk ohajával!!

Egy a több közül.

Bolondító csalmatok.

Ama törekvés, mely vidéki gyógy-szeréseink által a vadon termő gyógynövények összegyűjtése körül kifejtetik; nem csakély mértékben ébresztette fel értelemsebb gazdáink és különösen kisebb föld-birtokosaink érdeklődését, úgy hogy e növények élete és természetének megismerése céljából többen termelési kísérleteket is tettek, összehasonlítván a most szokásos kultur növények hozamát és értékét, a még művelés alá nem fogott némely gyógy-növények várható hozamra és eshető értékével még pedig ez utóbbiak nem kis előnyére. —

E megfigyelések közül az aláb leírt gyógynövényt kívánjuk az érdeklődő olvasó közönségnek bemutatni. —

A *Hiosciamus niger*, bolondító csalmatok használatban legelterjedtebb s legbáratosabb gyógy-növényeink egyike. Előjön vadon útféleken, kertekben, udvarokon s mindenütt hol a föld élet feltételeire kedvező kilátást nyújt. Tartozik a növényvilág válogatottnak rendszere szerint a virágzó (phanerogamae) csoportjához; még pedig a zárva termők alcsoportjának 15 ik, vagyis a kétszikűek osztályának, második alosztálya, negyedik rendjének, negyedik ugynevezett burgonyafélék (solenaceae) családjába.

Tehát azon növény családtagja melynek individumaival a burgonya és dohány különféle fajai, a paprika, paradicsom, alma stb alakjaiban rég ismeretséget kötöttünk. —

Vetése szeptemberben s később is, bár mely növény után egyszeri szántásba szórva, vagy különösen ha meg hozamot célozunk, — vetőgéppel 40 ctmnyi sortávolságban történik. A magnak nagyon mélyre esni nem szabad. Ezért szórva vetésnél az előzetesen boronával elegyített földterületen a magvakat takaró boronálás helyett legtanácsosabb, ha száraz idő van, lehengerezni. Ha erős, nedves idő járaskor — vetődik, — és különösen, ha a föld is nedves, a henyezést el kell halasztani. Különbö a vetésnél úgy járunk el, mint általában az apróbb magvakkal. Lehet korán tavasszal hóra is vetni, mint a mákot; a mikor is az az olvadó hóval a földbe mosódik.

Mint általában az egész család, ez is dus kali tartalma és pihent földet szeret. Kikelés után a gyomokon csakhamar felül emelkedik, mindazon által ha sorba vetetett, midőn már egy arasznyira nőtt, érdemes megkapálni. A hol igen sűrű ki lehet ritkítani s az üres helyeket, mint a burgonyát répánál, — ki földani. Az átültetést kiállja, noha e részben az idén tett egyik kísérletből nem lehet ajánlatot következtetni.

A növény míg virágzó korát mely május végével kezdődik, — el nem érte látszólag igen lassan, — de mikor az első virág a csucson megjelent, úgy szíves szemlátomást fejlődik, nő, terjed, virágzik, gyümölcsöt hoz, s ez mindaddig tart, míg teljes magasságát mely 80-120 ctmrig terjed, el nem érte, a mikor aztán virágzani és nőni csaknem egyszerre megszűnik.

Julius közepére a növény teljes kifejlődéséhez közel jutott, 80 tól 120 centiméternyi magas, piszkos olajzöld színű, több ágra oszlott; melyeken a levelek átellenesen a kehely külső alján annyi számban ülnek, a hány gyümölcsös van a száron. A levelek 8-15 centm. hosszúak, alul nyelesek, a szárokan azonban tlök. Hegyesek, öblösen fogazottak, vagy liboronyos hegyezettek s rajtuk, valamint a szirmok kivételével az egész növényen fehérres finom ragadós zsíros tapintatú molyhok vannak. Virága színes sárga, finom, setét ibolya színű sejtzerű erzetekkel, melyek a kehely belső alja felé mindinkább összefolynak, úgy hogy a szirmok tulajdonképpen belül a him szálak magasságáig sötét ibolya bársony, — ezen felül piszkos sárgas színnel bírnak, míg alul a bibék körül takaró csöves rész szintelen feher.

Magvát látszólag két rekesztő tok zárja, mely felé kis házi csalmaszerű gyönyörű zöld zománcz fedő borul; az egész tokot öt, három szögben felül kifelé széthajló különben csöves forrt kehely védi.

Az érés ideje július közepén kezdődik. A levelek száradnak, a magtokok fakó színt öltenek és pedig alulról kezdve felfelé, benn a kehelyben a tündöklő zöld csalamta megbarnult s a toktól néha 2 milliméternyire is felemelkedik láttatni engedvén a fahaj színt ölteni kezdő felső magvakat a mint azok füzéres füge módjára egymás mellett a tok felett koszorúzódnak.

A tökéletesen megért tok fakószíntű sok — 300-500 magot tartalmaz, — me-

lyek alig 2 m. méter átmérőjük világoz szürkék, lapított hengerded veae idomnak, finomak és élesen redős és mély barázdáltak. A csaknem környi ébrény hengerded, meggörnyedt. Valamint az egész növény úgy ez is, olajos keserű ízű, bódító szagu növényi alj tartalma.

Egy növényen 80-200, sőt több magtok is van.

Az aratás két alkalommal is történhet. Ha növényre (herba) termelünk, akkor az egész területet midőn virágzani kezd, letarolozzuk vagy leképáljuk, s a nyert hasznat ha jó idő van, ott helyben renden, — vagy zölden összegyűjtve, esőtől ment helyen fedél alatt megszáritjuk s tökéletes száradás után gyapjus szakokba taposva, vagy gyékény közé csomagolva kereskedésbe bocsátjuk. Ha a kapálások arra ügyelünk, hogy elegendő (8-10 ctmtr.) magasságu tarló maradjon, akkor még az évben az anya természettel hozamban vetélkedő menyiségű sarjút nyertünk, melylyel éppen oly eljárást követhetünk, mint az anya természettel.

Ha pedig a sarju szép s az időjárás kedvező; eagedjük a növényt kifejlődni, kivirágzani s bevárjuk a maghozam beérését.

Ez valamivel későbbben következik be, mint az anya termés érese, de még mindig jókor arra nézve, hogy cséplésével el ne kessünk. Ha kedvező idő járt, augusztus vége felé a magvak tökéletesen beértek s learthatók. Aratása sarlóval, kaszával történhet, a mikor ha nagyra nőtt növénynyel van dolgunk, a kezeles könnyebbítésére s ha megérdemi a fáradságot kévékbe kötjük. Különbö ép oly eljárást követhetünk, mint a repeczénél. A petreccékbe vagy keresztekbe rakása után érett s szelek által jól megszáritott növényeket szétűn kézzel, cséplőgéppel, vagy lógázolással (nyomtatás) kicsépljük, a magvakat szelelő rostával jól kitisztítjuk s esőtől ment helyen szétterítve (nehogy öszszecsomósodjék, vagy penészedjék stb) addig tartjuk, míg a kereskedő azt át nem vette.

(Vége köv.)

Az eszlári büntett. — Eötvös legújabb beadványa mindenféle nagy feltűnést keltett. Eötvös — bár bizonyítani nem tudja — a legkíméletlenebb vádakkal illeti a vizsgálóbírókat. S mi több, elindulnak a védők vadaskodni egy német zuglap hírei után, a Scharf fiu esetében pedig egy igen-igen érzékeny, vakbuzgó zsidó cikke nyomán, kit hazugságai miatt a „Debr. Ellenőr” szerkesztősége elcsapott! Még az öreg Pesti Napló is, mely nem áll antisemita hirben, megbotránkozik már ez eljáráson, s erélyesen követel igazságot. —

Egyenlenség.

Az „Üstökös” című élelzap múlt heti számában egy képet közölt, melyben Kozma Sándor kir. főügyész előtt egy zsidó pénzes zacskót csörget. Az eszlári ügyre vonatkozott ez a kép.

Kozma Sándor ennek folytán levelet intézett a hírlapírói egyesülethez, hogy rója meg Szabó Endre, az Üstökös szerkesztőjének eljárását.

Szabó Endre választ írott a Kozma levelére, melyben magyarázza a kép értelmét. A zsidók minden követ megmozgatnak, hogy az eszlári ügyet elsimítsák, s e cselből kerülgetik a befolyásos embereket. Kozmának is nyújtja egy zsidó a torzképen a pénzt. De nem a tudja neki. S így nem az a kép értelme, hogy Kozma meg van vesztegetve.

A „Magyar Ujság” szerkesztőségének tagjai tegnapelőtt kijelentették, hogy megváltak a laptól, mert a kiadók a szerkesztést Hentaller Lajos, Inczedy László, Tóth Béla uraknak adják át e hó 15-én.

Ezen nyilatkozatot közölte a Függetlenség is, mire Hentaller Lajos az Egyetértésben kinyilatkoztatja, hogy Verhovay megjegyzést is tehetett volna azon nyilatkozathoz, nevezetesen azt, hogy Hentaller már nem dolgozik a Függetlenségnél. Mivel ezt nem tette, kinyilatkoztatja ő maga. A kilépésnek az indoka az, mert Hentaller

ler nem akar egy szerkesztőségben dolgozni P o k o r n y Jenővel, ki újabb időben a Függetlenség belmunkatársa lón.

A vidékről.

H. Bösörményi, sept. 2.

A „Debreczen Nagyvári Értesítő” lapban már két ízben, a „Debreczen” lapban pedig egyszer felszólalás tette az azon tárgyban, hogy a h. bösörményi lap fői heti vásár alkalmával a kofák elhagyják a helyzetet, és a fogyasztó elhagyja a szükségleteit első kézből tehát közvetlenül a természetől nem szerzeheti be.

E tárgyban felfáradtam tudakozni véget a rendőrséghez s ott oly érdekes nyertem, hogy a közégi előjárásnak határozata van arról miszerint a vásár napjairól — kiváltképen szükség és drágaság idején — a kicsinyben vásárlók részét tartassanak fenn, az élelmi cikkekkel illetőleg; tehát a rendőrségnek soha sem szabad lemondania az eléje szabott vásárt rend vásártariffa megtartása, sőt alkalmilag a nagyban idő előtt bevásárlók kiutalozásáról sem.

Azonban vannak nálunk holmi eljog aspiránsok, kik nem a közönség hanem egyéni érdekeiket tolnak előtérbe a pro domo nagyszerű hasbeszedéseket tartanak. —

A marha állomány félmillió töké képvisel, téj turó téjfel bőven van, kivált már ma midőn a legelő is jó. A polgármester úról kezdve nehány izraelita és ügyetlen hivatalnok kivételével egész végig mind és mind apró jószág tenyésztői; tehát az a piacon szintén bőven van; egy pár csirke 50-60 egy pár ruca 80-100 krajczár, a vásár kezdődik naponként hangzószákor reggel, mikor még a szolgálat nem kapta ki a konyha pénzt. A kofák jókorabb felkelnek kivált a 4 debreczeni vásár közelgetése alkalmával. A házi asszony, ki egy pár csirkét és rucuzát a el más szükségéi pótlására örvend, ha az előjog aspiránsok távol maradnak; ha veslet keves, kínálat nagy.

A kereskedők és kofák a Hadhíri ide szállított nyári kolompért bolti és p. aczi eladásra nagy mértékben öszszeszedik; ezt még a lakosság eltartására nem veszi, hanem vannak egyes sertéshizlálók, kik részint házi részint és főleg kereskedési hízalásra korpát és kolompért vásárolnak, és pedig nagy mértékben. Ezek nem szenvedhetik a kofákat és kereskedőket kik boltban is tartják ezen portékát. Legalább 6 rendközeg szükséges lenne naponként arra hogy a hadházi és téglái utakat a piacot, reggeli 4 óráig felügyelet alatt tartsák, a kofákat, kereskedőket sertéshizláló üzleti és nem-üzleti czélra nagyban vásárlókat ellenőrizzék. Minden nap vásár, mégincsos vásárt rend megállapíva melyszerint a vétő kofák kereskedőt üzleti nagyban bevásárló hízaláló büntetni kellene: nincs rendközeg egy kikkel a természet nagy közönség a a minket látogató vidékiek érdeke, valamint a szabad adásvevés rovására a nehány előjogért élő-haló aspiránsok érdekeit apólni lehetne.

Succuró.

UJDONSÁGOK.

* Az iparos mesterek felhívának, hogy tanulókat kedden este hat órára öszzeírás és osztályozás végett a ref. főiskolába küldeni elmulasztathat kötelességüknek ismerjék. Az iparos iskoláigazgatósága.

* Debreczen képekben. A „Vasárnapi Ujság” tegnapi száma a ref. főiskolát s Debreczen főterét hozza képekben. A kép nem sikerült valami nagyra de mégis jobb mint a „világkrónika” ed lapé, mely egy debreczeni nasmenő rajzol le nevezéges módon. Az a nasmenő net úgy hasonlít egy debreczeni igat nasmenőhöz, mint a hortobágyi csardá a bécsi Szent István templomhoz.

* A „Posta-Közlöny” szerkesztésével Bösörményi Kálmán helybeli postafiszt bizatot meg, ki ennek folytán a városunkból Budapestre fog költözni.

* A debreczeni tanítók testülete tisztújító közgyűlésén elnöké Herczeg János, alelnöké Lada Sándor választott meg. Jegyzők: Pentek Ferenc és Szemere Lajos lettek, pénztárnok pedig Miskolczy János.

* Szemle. Henneberg tábornok ma szemlét tartott az itt állomásozó huszárság felett.

* Ugyancsak kijutott Debreczennek az idén. Petőfy-társaság, országos dalárünnep, természetudások gyűlése stb. egymást érték. Most a szászterti igazgató-

ások fognak jönni; időre nagyszámu ka az ezredőrzs, ezred s s i n a t, aztán a fiun beáll a színidény. En ritka városban történi

* Szabadságra sejen azon katonákat, szolgálnak. A csapat el az arany szabadság pal előbb a rendes id * A gabnász ellen panaszokdnak olég szállító eszköz a re c e z e n i indóházu egydőre a gabona te

* Hamis egy vannak forgalomban. vetkezők: a hamisítva valamivel erősebb és finom irodai papírból lapon a keret elmosód len, a két arczkép ne kirívó. —

* A ki csónak ozenbe jönni. Tegna érkezett szerkesztőségü mulatságos tartalomn hogy sem a levél írój a levélben emlegetett ségünk egy tagjára se

A levél így hangzik: 31. Kedves barátom! lak látogatni bennetek lon, azt hiszem, az é g g adni a csónak- dög is tarts meg jó en kön várhatok. Remé pinczéje még bir egyr kellekkel arra, hogy emlékezzünk róla. Hiv gó kiváncsisággal várj a mi tiszteit ismeretlen szerkesztőségünk ajtaj

* Új adó. A d mindíg csak adó em még sinez pénze. No Utóbbi időben a nazi egyes szomeit. Czukor utana most a petreccz minnek folytán kionkint az ara. —

* Fiuméba. A társaság tagjai értesíté ton reggel 6 órakor a gyenek, mert a vonat fog varni a keskedő * A honvédsé melyről már regebben megkezdődnek. Négy egy ütég tüzéség fog latokra Józset főherc jón. —

* Temetés. K kolai tanar temetése t veti mellett ment vég kében porai!

* Lövészet. (sz tek szegüvéssel Fudo frankos arany legjobb Samuel 1 db. frt. tall sel dr. Brutman 1 db.

* A „Bihar” t. redve szól a nagyvára mondja, hogy ilyen vi Nagyvárd nem lehet. Paris” (Mióta lett az? szól róia egy szót sem adott alkalmat, hogy a tndta fizetni eisejen a jól járt hat Krecsanyni radi lapok szvai szeri

Ott is jobb, mint Nagy

* RÖVID-HIRE szállítottak Budapestre szombaton. — M. Emm gazdag kereskedő leán is volt, elittat. — Nagy ből Budapestre szétnevez lapszerkesztő. — Szék kót széttepték a farkas pályen „legszebb” nek egy amerikai vállalkoz mutogatni jó pénzért magyar nem — német

Nagyvárad i e A „pakfong” város. — Mik jai is megszólalnak. — Laczi. — A cornelliei val Ismerőseink. — Hu

Sokszor eltűnődte hogy azt a kiesfékvást melyet, ha 18 □ mérő volna, mint Debreczen nösság tekintetében bizo hetne alföldi Párizsnak

